

REVISTA DE LLIBRES

Pensar en imatges, la proposta de La Imagen Compleja

A cura de

Fabiola Alcalá

L'ús de noves tecnologies per registrar i reproduir imatges, està generant un gran nombre de reflexions en gairebé tots els àmbits acadèmics des de la ciència fins a l'art. Les passades eleccions als Estats Units són un excel·lent exemple, ja que representen un abans i un després en l'ús de la comunicació digital. La campanya del President [Obama](#) deixa clara la rellevància d'Internet com el més eficaç dels mitjans de comunicació, de forma que s'ha modificat qualsevol debat previ sobre persuasió, comunicació i imatge. Però com són les imatges que habiten en la xarxa, en què consisteix el seu impacte i de quina forma modifiquen la nostra manera d'entendre el món?

Josep Maríà Català, professor d'Estètica de la Imatge de la Universitat Autònoma de Barcelona, publica en 2006 "La Imagen compleja, [fenomenología](#) de las imágenes en la era de la cultura visual". El text explica de què forma la proliferació d'imatges, conseqüència de les noves tecnologies, modifica tant el concepte d'imatge com la forma que entenem el món a partir d'aquestes noves imatges. És un estudi rigorós i exhaustiu, que s'ha convertit en bibliografia obligada per a pensar la imatge des de la teoria, l'anàlisi i la pràctica i convida els lectors de diverses disciplines a entrar en el debat del que anomenem la Cultura Visual i els seus efectes.

La Cultura Visual, diu l'autor, no depèn tant de les imatges com de la moderna tendència a visualitzar o posar en imatges l'existent. En ella es dilueix la diferència entre representació visual i visió. El paradigma de la Cultura Visual consisteix en que el món es comprèn a través d'imatges (en plural), i la forma d'entendre la realitat no pot reduir-se, ni simplificar-se; les imatges de la cultura visual són complexes, és a dir, són imatges obertes, interrelacionades amb altres imatges. Hem d'entendre el complex com múltiple, com vertebrat i com fonamentalment inestable.

Aquest paradigma de la cultura visual succeeix el de la cultura del text, període en el qual existia un vincle entre paraula i món, o el que és el mateix, es pensava que a través del llenguatge es podia comprendre el que percebia la vista. Després de la cultura de la imatge (en la qual regnava el pacte [mimètic](#) que prioritzava l'aliança entre la representació visual i el món visible).

Les imatges en la Cultura Visual deixen de ser transparents per a tornar-se opaques, deixen de ser còpies del món ([mimesis](#)) per a tornar-se exposicions, les imatges ja no són només espectacle sinó interactivitat; les imatges són raó, i formen part del pensament.

El text del Dr. Català explica cadascun d'aquests conceptes i sobretot dels seus trasllats. És a dir, si la imatge té una funció pedagògica i [epistemològica](#), què succeeix quan les imatges deixen de ser il·lustracions bidimensionals i es transformen en universos interactius (pensem en una pàgina web); la lectura d'aquestes noves imatges no pot perdre de vista que les imatges ja no són només el que representen, sinó que són imatges complexes, i reconèixer la complexitat d'aquestes requereix una forma d'interpretar que es correspongui amb aquest objecte obert, multiforme, i irreductible.

*Enllaç al text de Josep Maria Català:

www.mmur.net/teenchannel/era_digital/ponencies/j-catala.htm